

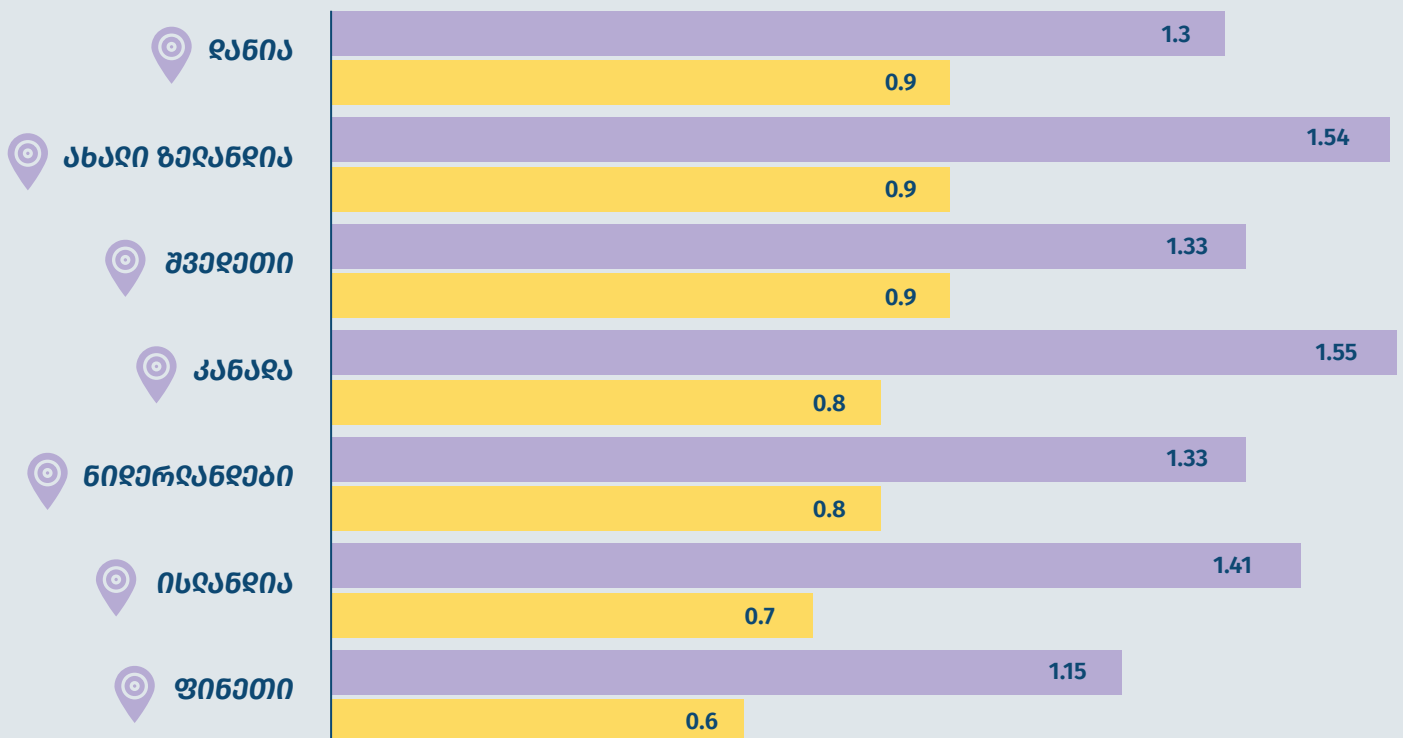
საჯარო მმართველობის საუკეთესო ევროპული კრაქტიკა და საქართველო

მიმართულება - ანგარიშვალდებულება და სახელმწიფო სერვისების მიწოდება

გაეროს ელექტრონული მმართველობის განვითარების ინდექსის 2020 წლის მონაცემების მიხედვით ლიდერობს:

სახელმწიფო სერვისების მიმართულებით Global Economy-ს მიერ გამოქვეყნებული 2020 წლის მაჩვენებლების მიხედვით მონინავე ქვეყნებს წარმოადგენს **ფინეთი, ისლანდია, ნიდერლანდები, კანადა, შვედეთი, ახალი ზელანდია და დანია.**

■ 2007 - 2020 წლების საშუალო მაჩვენებელი

■ 2020 წლის მაჩვენებელი

მსოფლიო მმართველობის ინდიკატორების 2020 წლის მონაცემების მიხედვით ანგარიშვალდებულების მიმართულებით ლიდერობს **ნორვეგია, ფინეთი, ახალი ზელანდია, შვეიცარია და ნიდერლანდები**; მთავრობის ეფექტიანობის მიმართულებით კი **სინგაპური, შვეიცარია, ფინეთი, ნორვეგია და დანია**.

მსოფლიო მმართველობის ინდიკატორები 2020:

მთავრობის ეფექტიანობა

დანია	98.1
ნორვეგია	98.6
ფინეთი	99
შვეიცარია	99.5
სინგაპური	100

ანგარიშვალდებულება

ნიდერლანდები	98.1
შვეიცარია	98.6
ახალი ზელანდია	99
ფინეთი	99.5
ნორვეგია	100

წარმატებული ევროპული ქვეყნების საჯარო მმართველობის სისტემების ანალიზის მიზნები:

ანგარიშვალდებულებისა და სახელმწიფო სერვისების მიწოდების მიმართულებებით წარმატებულ ევროპულ ქვეყნებში საჯარო მმართველობის შედარებით მასშტაბური და სისტემური რეფორმები 1980-იანი - 1990-იანი წლებიდან იწყება.

საჯარო მმართველობის მიმართულებით მთავარ მაკოორდინირებელ უწყებას აღნიშნულ ქვეყნებში ძირითადად ფინანსთა სამინისტრო წარმოადგენს. განხილულ ქვეყნებში საჯარო მმართველობის სხვადასხვა მიმართულება მაღალ დონეზეა აყვანილი. მმართველობის ეფექტიანობის გაუმჯობესებისა და ელექტრონული მმართველობის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით შექმნილია სამთავრობო თუ არასამთავრობო ინსტიტუტები საბჭოების, სააგენტოებისა და ორგანიზაციების სახით.

განხილული ქვეყნების უმეტესობისთვის საჯარო მმართველობის რეფორმის დაწყების პარალელურად პრიორიტეტს წარმოადგენდა საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (ICT) განვითარება და, შესაბამისად, მმართველობის გაციფრულება, რაც უმნიშვნელოვანესია სახელმწიფო სერვისების გაუმჯობესებისა და ანგარიშვალდებულების გაზრდის თვალსაზრისით.

კვლევის ფარგლებში განხილული ევროპული ქვეყნები მნიშვნელოვან ძალისხმევას სწევენ ყველა სფეროს გაციფრულებაზე და ადმინისტრაციული ხარჯების შემცირებისა და მომსახურების გაუმჯობესებისთვის მაქსიმალურად იყენებენ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებს.

საჯარო მმართველობის რეფორმის განხორციელებასთან ერთად განხილულ ქვეყნებში დაიხვეწა მარეგულირებელი პოლიტიკა. აღნიშნულ ქვეყნებში საკანონმდებლო პროცესში დაინტერესებულ პირთა ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესის განუყოფელი ნაწილია. ციფრული საშუალებების განვითარების შედეგად კი მოქალაქეებს შესაძლებლობა აქვთ, ელექტრონულად მიიღონ მონაწილეობა პოლიტიკურ თუ საკანონმდებლო პროცესებში.

განხილულ ქვეყნებში მაღალ დონეზეა უზრუნველყოფილი ინფორმაციის თავისუფლება. კვლევის ფარგლებში განხილულ ყველა ევროპულ ქვეყანაში საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა დამოუკიდებელი ნორმატიული აქტით რეგულირდება. აღნიშნული ქვეყნები ასევე განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებენ ღია მონაცემების ხელმისაწვდომობაზე.

საქართველოს საჯარო მმართველობის სისტემის ანალიზის მიზნები:

საქართველოში საჯარო მმართველობის რეფორმა 2015 წელს დაიწყო, მას შემდეგ, რაც ხელი მოეწერა საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებას. რეფორმის განსახორციელებლად საქართველოს მთავრობა ორ წელიწადში ერთხელ ამტკიცებს საჯარო მმართველობის რეფორმის სამოქმედო გეგმას.

სახელმწიფო სერვისების სფეროში მიღწეული პროგრესის მიუხედავად ქვეყანაში მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს სერვისების შექმნისა და მიწოდების ერთიანი სტანდარტის არარსებობა, რის გამოც სახელმწიფო სერვისები ხასიათდება ფრაგმენტულობით, არათანაბარი განვითარებით და არასისტემურობით.

ქვეყანაში არანაკლებ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს მომხმარებლისთვის ელექტრონული სერვისების შეთავაზება. ონლაინ სერვისების დანერგვისა და გამოყენების კუთხით საქართველო არა მხოლოდ საერთაშორისო, არამედ რეგიონულ ტენდენციებსაც მნიშვნელოვნად ჩამორჩება.

ანგარიშვალდებულების მიმართულებით მნიშვნელოვანი გამოწვევაა საჯარო დაწესებულებების ღიაობა და საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, პრობლემურია ინფორმაციის პროაქტიული გამოქვეყნება და ღია მონაცემების ხელმისაწვდომობა.

საქართველოში არ არსებობს საჯარო კონსულტაციების გამართვის მარეგულირებელი პოლიტიკა. კანონპროექტებისა და პოლიტიკის შემუშავებისას საჯარო კონსულტაციების გამართვის საერთო წესის არარსებობის პირობებში კონსულტაციების გამართვის პრაქტიკა არაერთგვაროვანია და საზოგადოების დაბალი ჩართულობით ხასიათდება. მიუხედავად იმისა, რომ მთავრობის დადგენილებით დაწესდა პოლიტიკის შემუშავების პროცესში საჯარო კონსულტაციების გამართვის აუცილებლობა, აღნიშნული მხოლოდ მინიმალურ სავალდებულო მოთხოვნებს ადგენს, რაც ვერ უზრუნველყოფს ხარისხიან საჯარო კონსულტაციებს.

რეკომენდაციები:

საჯარო მმართველობის საუკეთესო პრაქტიკის გათვალისწინებით, საქართველოს საჯარო მმართველობაში არსებული გამოწვევების საპასუხოდ მნიშვნელოვანია, საჯარო მმართველობის რეფორმის სტრატეგიული დოკუმენტების ანგარიშვალდებულებისა და სახელმწიფო სერვისების მიწოდების მიმართულებებში განისაზღვროს ამბიციური ვალდებულებები და მათ ფარგლებში საქართველოს მთავრობამ:

- ⚙️ ძალისხმევა მიმართოს საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარებაზე და განსაკუთრებული ყურადღება გაამახვილოს ელექტრონული მმართველობის გაუმჯობესებაზე, რაც უმნიშვნელოვანესია სახელმწიფო სერვისების ეფექტიანობისა და ანგარიშვალდებულების გაზრდის თვალსაზრისით.
- ⚙️ უზრუნველყოს სახელმწიფო სერვისების დახვეწა და მაქსიმალურად გაციფრულება, მათი ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება და საზოგადოების მიერ ელექტრონული სერვისების გამოყენების წახალისება.
- ⚙️ დაასრულოს წლების წინ დაწყებული რეფორმები და საჯარო მმართველობის რეფორმის ახალი სტრატეგიითა და სამოქმედო გეგმით გაითვალისწინოს ამბიციური ვალდებულებები.
- ⚙️ უზრუნველყოს საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება, მათ შორის, საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის მარეგულირებელი ნორმების ერთ ნორმატიულ აქტში კონსოლიდირების და ეფექტიანი საზედამხედველო მექანიზმის შექმნის გზით.
- ⚙️ უზრუნველყოს საჯარო ინფორმაციის ღია მონაცემების ფორმატში გამოქვეყნებისა და მათი ღია მონაცემების პორტალზე განთავსების პრაქტიკის დანერგვა.
- ⚙️ მარეგულირებელი პოლიტიკის გამჭვირვალობისა და ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფის მიზნით შეიმუშაოს საკანონმდებლო პროცესში საჯარო კონსულტაციების გამართვის საერთო წესი და უზრუნველყოს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების მაღალი ჩართულობა, მათ შორის, ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით.

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი